

zül kiemelném az operatív tervezés miatt fontos felhőkön, füstön való áthatolást, és az oldalra kitekintő technikát, amelyekkel egyrészt bármilyen időjárási körülmények között felvételeznek, másrészt mindezt akár több dimenzióban is megtehetik. A rendszer olyan időpontokban szolgáltat felbecsülhetetlen értékű, multitemporális információkat szennyezés-terjedésről, árvíz levonulásáról, vagy éppen földrengés előrejelzésről, amikor az optikai sávú technika tehetetlen.

Az ERS, a RADARSAT mellett leírást találunk a mindössze pár napig tartó, radartechnikával dolgozó, a Föld felszínét 3 dimenzióban elsőként felmérő SRTM programról is. Különös, hogy saját bolygónk felmérésére csak ilyen későn, 2000-ben került sor. Európa földi megfigyelésekben nyújtott aktivitását bizonyítja az ENVISAT felbocsátása. Az egyedi felszereltségű, mintegy 10 db képalkotó és nem képalkotó érzékelővel dolgozó műhold eredményei várhatóan hangsúlyos szerepet kapnak a jövőben.

Hiába van szó az egyik leggyorsabban fejlődő technikáról, e témában nagyon kevés a magyarul megjelenő kiadvány. A leírásokkal, érdekességekkel az egyébként nehezen érthető részek magyarázatával a szerző nemcsak kiszolgálja a szakmabeli érdeklődők igényeit, hanem új híveket is toboroz. Biztos vagyok benne, hogy a könyvet nagyon sokan örömmel veszik a kezükbe.

KOVÁCS FERENC

Michalkó Gábor: A turizmuselmélet alapjai. – Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár, 2004. 218 old.

A turizmus mint a 19. sz. végétől egyre nagyobb jelentőségre szert tevő gazdasági ágazat nemcsak az országok, régiók, települések fejlődését segítette elő, hanem egy új kutatási terület, egy formálódó tudományág kialakulását is ösztönözte. A turizmuskutató-geográfus, Michalkó Gábor közelmúltban megjelent könyve a Kodolányi János Főiskola Turizmus Tanszékének legújabb terméke, amely egyben első kötete a székesfehérvári szellemi műhelyben szerkesztett Turizmus Akadémia elnevezésű sorozatnak.

A szerző nagyobb lélegzetű kutatási programjainak összefoglalásaként korábban megjelent könyvek (A városi turizmus elmélete és gyakorlata, A bevásárlóturizmus) után ez a kiadvány alapjaiban foglal össze minden olyan ismeretet, amit a turizmusról mint tudományról tudni kell.

„A turizmuselmélet alapjai” teljes mértékben újdonságnak tekinthető a hazai szakirodalomban, mivel a turizmusról megjelent eddigi kiadványok – a szakmában alapműnek számító, Lengyel Márton: „A turizmus általános elmélete”, valamint Puczko László és Rátz Tamara munkája, a Turizmus hatásai – megkerülhetetlenek, de nem tartalmazznak olyan átfogó leírást a turizmustudomány kialakulásáról, fogalomrendszeréről és rendszerszemléletű megközelítéséről, mint Michalkó G. könyve.

A 218 oldalas munka jól strukturált, az olvasó logikusan követheti a turizmus tudományának kibontakozását és az egyre bővülő ismeretanyag bemutatását. Az oktatást elősegítendő egy tanévhez igazodva készült a könyv, amely 15 számozott fejezetet, fejezetenként 4 leckét tartalmaz. A könyv elméleti jellege ellenére gyakorlati tudnivalókat is tartalmaz, megtudhatjuk belőle, milyen forrásokat használhat az ember, ha turizmuskutatásra adja a fejét, ill. azt is, hogy melyek a turizmus tervezésének legfontosabb lépései.

A könyv legfontosabb részének az első két fejezetet tartom, amelyekben a szerző a hazai szakirodalomban még nem közölt részletességgel mutatja be a turizmus többféle definícióját, tudományrendszeri helyzetét és jelentőségét. A további fejezetekben nagy hangsúly helyeződik a turisztikai kereslet és kínálat feltételeinek bemutatására, ahol a szerző nemcsak elméleti meghatározásokkal mutat be egy-egy jelenséget, hanem konkrét példákkal teszi szemléletessé az egyes tényezők

fontosságát. A könyv első felének lényegi mondanivalóját foglalja össze a 8. fejezet, amelyben a szerző a turizmus rendszerére helyezi a hangsúlyt és a turisztikai tevékenységben véli tenni érmi a piac és környezete sikeres együttműködését. A teljes körű fogalmi alapot követően két fejezet foglalkozik a turizmus történetével. Közel 30 oldalon át olvashatunk az idegenforgalom fejlődésének lépcsőfokairól, különös tekintettel a turizmus 1960-as évektől kezdődő, rohamos kibontakozására, gazdasági, társadalmi szerepének erősödésére.

A könyv második nagy egysége a turizmus gyakorlatiasabb jelentőségének bemutatására vállalkozik, vagyis a „termékszempőlésű értelmezését” tekinti át. Ebben megismerkedhetünk a legfontosabb, és manapság legismertebb turisztikai termékekkel, így a városi, a falusi, az egészség-, az aktív-, a kulturális- és a bevásárlóturizmussal, ahol a szerző szemléletes és néhol humoros hasonlatokkal próbálja elképzelteni az olvasóval az azokban résztvevők tevékenységét, attitűdjét.

A turizmus társadalmi, gazdasági, környezeti hatásainak – a Puczko László–Rátz Tamara könyvéből már részben ismertek – összefoglalásával és a turizmuspolitika újszerű bemutatásával válik teljessé a turizmuselmélet tudományos igényű megalapozása.

A könyv erősségei közé tartozik, hogy nagy hangsúlyt kap benne az ember – mint a turizmusban résztvevő, különböző magatartású, viselkedésű egyén –, és a szerző nem esik abba a hibába, hogy az ágazat gazdasági jelentőségét túlzott mértékben hangsúlyozná.

A recenzens véleménye alapján a könyv nyelvezete megfelelő, bár a könyv első felében – azon belül is a tisztán elméleti kérdésekkel foglalkozó fejezetekben – néhol bonyolult, túl hosszú mondatok teszik nehézkesé a szöveg értelmezését (bár többszöri olvasás után ezek is könnyen emészthetővé válnak). A „gyakorlatiasabb” fejezetek olvashatóbb, élvezetes ismeretanyagot kínálnak. A könnyebb érthetőség, jobb áttekinthetőség érdekében viszont célszerűbb lett volna az alfejezeteket több bekezdésre tagolni, mivel az olvasó a rövidebb egységek olvasása után jobban képes elgondolkodni azok tartalmáról.

A szerző figyelmet érdemlő mennyiségű, 118 tételből álló szakirodalmat használt fel, amely jelentősen elősegíti gondolatainak teoretikus megalapozását. Az illusztrációk igen szemléletesek, könnyen értelmezhetőek, megfelelő minőségűek, a táblázatok jól átláthatóak és az információk könnyen kiolvashatók belőlük; a könyv formai megjelenése kifogástalan.

Összegezve a kiadvány tartalmazza mindazon információkat, amit a turizmus elméleti hátteréről ma tudni kell, célkitűzéseinek megfelelően mutatja be a turizmustudomány jelentőségét, továbbfejlődésének szükségességét, valamint a szerző példaértékű szakmaszeretétét.

A kötet kitűnő segítséget nyújt mindazoknak, akik tanulják és oktatják a turizmust, de a gyakorlati szakemberek és más szakterületen kutató kollégák is számos hasznos információt meríthetnek belőle az idegenforgalomról.

VÁRADI ZSUZSANNA

Csizmady Adrienne: A lakótelep. – Gondolat Kiadó, Budapest, 2003. 318 old.

A könyv átfogó képet ad a fővárosi népesség egyharmadának lakhelyeül szolgáló lakótelepekről. A témát minden oldalról részletesen körüljárja a lakótelep-építések kezdetétől a végéig, bemutatja a különböző korszakok lakáspolitikáját és ezek hatását a lakótelepek építészeti és társadalmi jellemzőire. A lakótelep meghatározása és földrajzi lehatárolása (Budapest 115 lakótelepéről van szó) precíz munkát igényelt. A pontosságra való törekvést jelzi, hogy a vizsgálathoz használt adatállományt a szerző a lehető legkisebb statisztikai egységekből, a népszámlálási körzetekből építette föl.

A nyugat-európai lakótelep-problémával való összehasonlításból az derül ki, hogy a e téren a strukturális különbségek még ma is fennállnak: a középosztály jelenléte a lakótelepeken még